

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID
EN ONROEREND ERFGOED
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN
ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid en tot wijziging van diverse decreten
- Definitieve goedkeuring

1. SITUERING

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt de Europese Richtlijn 2014/61/EU van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid (verder 'BBC-Richtlijn') gedeeltelijk omgezet.

Het voorontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31 maart 2017 (VR 2017 3103 DOC.0290/2BIS) en voorgelegd voor advies aan de SERV op 4 april 2017 en aan de Raad van State op 25 april 2017.

De SERV bracht een advies uit op 24 april 2017.

De Raad van State bracht een advies uit op 29 mei 2017 (advies 61.392/3).

2. CONTEXT

2.1 Probleemstelling

De Europese Unie heeft de BBC-richtlijn aangenomen omdat de uitrol van vaste en draadloze elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid in de hele Unie aanzienlijke investeringen vergt, waarvan een significant deel gaat naar civieltechnische werken. Een groot deel van die kosten ontstaat doordat de uitrol op een aantal punten inefficiënt is als gevolg van een onderbenutting van bestaande passieve infrastructuur (zoals kabelgoten, leidingen, mangaten, straatkasten, palen, masten, antenne-installaties, torens en andere ondersteunende constructies), gebrek aan coördinatie van civiele werken, belastende administratieve vergunningsprocedures en knelpunten bij de aanleg van netwerken in gebouwen. Dit veroorzaakt hoge financiële drempels, vooral in plattelandsgebieden.

Maatregelen voor een efficiënter gebruik van bestaande infrastructuur die er op gericht zijn om de kosten omlaag te brengen en obstakels bij de uitvoering van nieuwe civieltechnische werken uit de weg te ruimen, kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot een snellere en uitgebreidere aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid, zonder dat dit ten koste gaat van doelmatige concurrentie, en zonder het nadelig beïnvloeden van de veiligheid, de beveiliging en het soepel functioneren van de bestaande publieke infrastructuren.

De BBC-Richtlijn draagt bij tot deze doelstellingen door de kosten van de aanleg van telecominfrastructuur te beperken door:

- Het gezamenlijk gebruik van en informatie over bestaande fysieke infrastructuur van andere nutssectoren;
- Een efficiëntere aanleg van nieuwe fysieke breedbandinfrastructuur door meer coördinatie van werken, afgestemde vergunningsprocedures en het proactief voorzien van voor breedband bestemde binnenhuisinfrastructuur.

De BBC-richtlijn geeft invulling aan een doelstelling van de Digitale Agenda om tegen 2020 alle Europeanen toegang te geven tot veel sneller internetverbindingen (30 Mbps of meer) en ten minste 50 % van de Europese huishoudens toegang te geven tot een internetverbinding van meer dan 100 Mbps. Deze doelstellingen werden bevestigd in één van de 3 pijlers van de Digitale Eengemaakte Markt: “an environment where digital networks and services can prosper”.

De BBC-richtlijn verplicht de omzetting in nationale wetgeving tegen 1 januari 2016 (met toepassing ervan vanaf 1 juli 2016).

2.2. Belgische context

Deze BBC-richtlijn houdt verband met andere Europese richtlijnen inzake elektronische-communicatienetwerken; meer bepaald de Europese Richtlijnen 2002/19/EG (de ‘Toegangsrichtlijn’), 2002/20/EG (de ‘Machtigingsrichtlijn’), 2002/21/EG (de ‘Kaderrichtlijn’), 2002/22/EG (de ‘Universele dienstrichtlijn’) en 2002/77/EG (de ‘Mededingingsrichtlijn’), waarbij de omzetting vooral op het federaal niveau (m.b.t. telecom) maar ook op Vlaams niveau (m.b.t. omroep) is uitgewerkt. Het BIPT (FOD Economie) nam daarom in het kader van de BBC-richtlijn het initiatief om een samenwerkingsakkoord uit te werken. Dit samenwerkingsakkoord regelt in hoofdzaak de oprichting van een Interfederale Geschillen Commissie (‘IGB’). Dit samenwerkingsakkoord werd een eerste keer ondertekend door alle partijen op 1 december 2016. Het Waalse Gewest legde op 22 december 2016 dit samenwerkingsakkoord al voor aan de Raad van State. De Raad van State bracht op 31 januari 2017 haar advies hierover uit (advies nr. 60.720). Het samenwerkingsakkoord moest op verschillende punten aangepast Een aangepast samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd op het Overlegcomité van 28 juni 2017 en door alle partijen ondertekend op 14 juli 2017.

De bepalingen uit de BBC-richtlijn raken (in tegenstelling tot de andere vermelde richtlijnen) een groot aantal regionale bevoegdheden.

De BBC-richtlijn bevat verplichtingen in hoofde van exploitanten van bepaalde netwerken ten voordele van aanbieders van elektronische communicatienetwerken. De netwerken, die onder het toepassingsgebied van de BBC-richtlijn vallen, omvatten zowel netwerken, die onder federale wetgeving vallen als netwerken, die onder regionale wetgeving vallen. Federaal gaat het om:

- de elektriciteitsnetwerken die vallen onder de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;
- de gasnetwerken die vallen onder de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;
- de communicatienetwerken die vallen onder de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.

In het kader van deze bevoegdheden werkt de federale overheid aan een aanpassing van deze wetten.

Wat Vlaanderen betreft, gaat het om:

- de elektriciteits- en gasnetwerken die vallen onder het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid;
- de wegen, waterwegen, havens, luchthavens en de Lijn;
- de netwerken voor straatverlichting;
- de netwerken voor de productie, het transport of de distributie van water met inbegrip van de verwijdering of verwerking van afval- en rioolwater en drainagesystemen;
- de communicatienetwerken die vallen onder het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie (verder het 'Mediadecreet').

Het instrumentarium dat de BBC-richtlijn inzet voor het uitwisselen van informatie en de coördinatie van civiele werken leunt aan bij systemen, die op Vlaams niveau al bestaan op grond van:

- het decreet van 14 maart 2008 houdende de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels en leidingen (verder het 'KLIP-decreet'). Dit decreet heeft tot doel de directe en indirecte milieuschade, de economische schade (waaronder de schade aan de leidingen zelf) en de risico's inzake veiligheid en gezondheid ingevolge schade aan kabels en leidingen door grondwerken te voorkomen, dit door de informatie over kabels en leidingen beter te ontsluiten en uit te wisselen;
- het decreet van 4 april 2014 houdende de uitwisseling van informatie over een inname van het openbaar domein in het Vlaamse Gewest (verder het 'GIPOD-decreet'). Dit decreet heeft tot doel de informatiestromen, gerelateerd aan het proces van een geplande inname van de openbare weg in het Vlaamse gewest, te optimaliseren en op die manier de hinder voor de maatschappij in haar geheel en de weggebruikers in het bijzonder te beperken.

Het vergunningenbeleid voor de civiele werken tot slot is ook een zuiver Vlaamse bevoegdheid, die vervat zit in de volgende regelgeving:

- het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993, dat in de artikelen 40 tot en met 43 bis het privaat gebruik van het domein van de wegen, de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeewering en de dijken regelt (verder het 'Retributiedecreet');
- het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed dat bepaalde handelingen aan of in beschermde goederen onderwerpt aan een toelating (verder het 'Onroerend Erfgoeddecreet');
- de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, dat een stedenbouwkundige vergunning verplicht voor bepaalde civiele werken. Deze stedenbouwkundige vergunning zal vanaf 23 februari 2017 vervangen worden door een omgevingsvergunning, in uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning.

3. INHOUD

3.1 Recht van toegang

De BBC-richtlijn voorziet in artikel 3 dat de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische communicatienetwerken toegang verlenen tot hun bestaande infrastructuur met het oog op de aanleg van elektronische breedbandcommunicatienetwerken.

Dit artikel kan niet sector per sector omgezet worden omdat:

- 1) niet elke sector eigen regelgeving heeft. Dit geldt bijvoorbeeld voor wegen, waterwegen, havens en luchthavens;
- 2) niet elke bestaande sectorspecifieke regelgeving aanknopingspunten heeft voor dit recht:
  - zo beoogt het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid de werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt en de continuïteit van de energievoorziening te verzekeren, de interconnectie van energienetwerken te bevorderen en energie-efficiëntie, energiebesparing en de ontwikkeling van nieuwe en duurzame energie te stimuleren. Het artikel 4.1.27 bevat specifieke bepalingen voor de aanleg van leidingen/kabels van de sector zelf, maar niets voor medegebruik door anderen;
  - de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging beoogt vooral verontreiniging tegen te gaan. Het bevat daarom vooral financiële regelingen voor het zuiveren van water of heffingen op het verontreinigen van water, en regelt de rol van de waterzuiveringsmaatschappijen hierin.

Daarom wordt artikel 3 van de BBC-richtlijn sector-overkoepelend omgezet in dit decreet in de artikelen 4 en 5.

3.2. Transparantie van bestaande infrastructuur

Artikel 4 van de BBC-richtlijn legt de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische communicatienetwerken op dat ze informatie uitwisselen over hun bestaande infrastructuur met andere aanbieders van elektronische communicatienetwerken.

Voor ondergrondse infrastructuur is deze informatie al beschikbaar in het Vlaamse Kabel en Leidingen Informatie Portaal (verder 'KLIP'). Informatie over een groot deel van de bovengrondse infrastructuur wordt in de praktijk ook al uitgewisseld. Samen met een KLIP planaanvraag wordt immers ook een extract van het Grootschalig Referentiebestand meegegeven, dat al veel bovengrondse infrastructuur omvat. Ook het federale Kabels en Leidingen Informatie Meldpunt (verder 'KLIM') bevat een deel van de bovengrondse infrastructuur, informatie die bij een planaanvraag in KLIP automatisch wordt meegestuurd.

Om de bovengrondse infrastructuur volledig te vatten, wordt bijkomend een artikel 6 in dit decreet ingeschreven. Er is voorzien dat eventuele informatie, die in KLIP ontbreekt, op verzoek moet aangeleverd worden, dit conform de bepalingen van de BBC-richtlijn. Dit recht wordt bijgevolg niet verankerd in het KLIP-decreet, om een te grote impact op het KLIP te vermijden.

Artikel 4 van de BBC-richtlijn verplicht de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische communicatienetwerken daarenboven om inspecties van hun infrastructuur ter plaatse toe te laten.

Omdat ook deze verplichting niet kadert in de initiële finaliteit van het KLIP-decreet, wordt dit, los van bestaande decreten, in dit decreet geregeld in artikel 7.

3.3. Coördinatie van civiele werken

Artikel 5 van de BBC-richtlijn legt netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische communicatienetwerken de coördinatie van hun civiele werken op met de werken van aanbieders van andere elektronische communicatienetwerken, wanneer de werken van de eersten geheel of gedeeltelijk met overheidsgeld zijn gefinancierd.

Het GIPOD-decreet verplichtte tot nu alleen een vraag tot synergie, maar verplichtte de coördinatie op zich niet. Anderen hebben de vrijheid hier al dan niet op in te gaan. Om artikel 5 van de BBC-richtlijn te kunnen realiseren, voert afdeling 5 van dit decreet hiertoe een wijziging door van het GIPOD-decreet.

3.4. Transparantie betreffende geplande civiele werken

Artikel 6 van de BBC-richtlijn verplicht de netwerkexploitanten en aanbieders van elektronische communicatienetwerken tot transparantie over hun lopende of geplande civiele werken naar de andere aanbieders van elektronische communicatienetwerken toe.

Ook dit artikel wordt via een wijziging van het GIPOD-decreet omgezet, gezien de nauwe band met civiele werken.

3.5. Vergunningsprocedures

Artikel 7 van de BBC-richtlijn stelt een maximale termijn van 4 maand in voor het verlenen van een vergunning voor de aanleg van elementen van elektronische communicatienetwerken en verplicht bij weigering, een gemotiveerde beslissing. Een verlenging van de termijn met maximaal nog eens 4 maand kan wel, mits behoorlijke motivering.

De termijnen voor de toelating volgens het Onroerend Erfgoeddecreet en de vergunning volgens het Retributiedecreet overschrijden de maximale termijn van 4 maand niet. De stedenbouwkundige vergunning/omgevingsvergunning kan voor de aanleg van buisleidingen in open sleuf of randvoorzieningen, buiten de openbare weg in beschermd gebied of langer dan 10km, waarbij een MER moet opgesteld worden, de termijn van 4 maand overschrijden. Deze overschrijding vloeit o.a. voort uit Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, gewijzigd bij Richtlijn 2014/52/EU. Deze uitzondering op de maximale termijn zal gecommuniceerd worden aan de Europese Commissie.

De verplichting van een gemotiveerde beslissing, gebaseerd op objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige criteria wordt via een wijziging van het Retributiedecreet en het Onroerend Erfgoeddecreet, gerealiseerd in de artikelen 13 en 18 van dit decreet.

3.6. Fysieke binnenuitinfrastructuur

Artikel 8 van de BBC-richtlijn verplicht bij nieuwbouw en belangrijke renovaties, waarvoor vergunningen afgeleverd worden na 31 december 2016, gebouwen uit te rusten met voor breedband bestemde fysieke binnenhuisinfrastructuur.

Dit artikel uit de BBC-richtlijn wordt omgezet via het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake breedband en maakt dus geen deel uit van dit decreet.

3.7. Toegang tot fysieke binnenhuisinfrastructuur

Artikel 9 van de BBC-richtlijn verplicht telecomoperatoren die het recht hebben om het toegangspunt en de fysieke binnenhuisinfrastructuur te gebruiken, om toegang te verschaffen aan andere aanbieders van elektronische communicatienetwerken.

Op dit ogenblik is er geen enkele operator van een elektronisch communicatienetwerk dat nog een netwerk beheert dat uitsluitend bestemd is voor de transmissie van televisiesignalen. Alle netwerken zijn gemengd geworden, in die zin dat ze zowel televisiesignalen als signalen van andere types elektronische communicatie (data, internet, spraak, ...) overbrengen. Er is daarom geen behoefte om het mediadecreet aan te passen voor de zuiver hypothetische situatie dat een operator alleen televisiesignalen overbrengt. Een nieuw artikel 28/1 in de federale wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie volstaat om artikel 9 van de BBC-richtlijn om te zetten.

3.8. Handhaving

3.8.1 Nationale instantie voor geschillenbeslechting

De BBC-richtlijn vereist in artikel 10 de oprichting van een of meerdere nationale instanties voor geschillenbeslechting voor geschillen over:

- 1) het recht van toegang: zie ook artikel 3.4 en 3.5 van de BBC-richtlijn;
- 2) de transparantie van bestaande fysieke infrastructuur: zie ook artikel 4.6 van de BBC-richtlijn;
- 3) de coördinatie van civiele werken: zie ook artikel 5.3 en 5.4 van de BBC-richtlijn;
- 4) de transparantie over geplande civiele werken: zie ook artikel 6.4 van de BBC-richtlijn;
- 5) de toegang tot fysieke binnenhuisinfrastructuur: zie ook artikel 9.3 van de BBC-richtlijn.

De geschillen over 1) en 2) zijn via het samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Waalse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap in het kader van de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU toegewezen aan de IGB.

Geschillen over 5) worden toegewezen aan de organen die gebruikelijk in deze geschillen optreden, met name de desbetreffende telecom- en mediaregulatoren via de Conferentie van Regulatoren voor de elektronische Communicatiesector (CRC) in uitvoering van het Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie. Dit is in

overeenstemming met de BBC-richtlijn, die in artikel 1/4 bepaalt dat de bepalingen van Richtlijnen 2002/21/EG, 2002/19/EG, 2002/20/EG, 2002/22/EG en 2002/77/EG voorrang hebben op de BBC-richtlijn. Regulering van elektronische communicatienetwerken en geschillen tussen aanbieders van elektronische communicatienetwerken zijn onder deze richtlijnen geregeld.

Voor de geschillen over de coördinatie van civiele werken van 3) en 4) de transparantie over geplande civiele werken, wordt met artikel 26 van dit decreet een Vlaamse Geschillencommissie opgericht. Dit is naar analogie met de Commissie voor de coördinatie van werven in Wallonië (overeenkomstig het decreet van 30 april 2009 'relatif à l'information, la coordination et l'organisation des chantiers, sous, sur ou au-dessus des voiries ou des cours d'eau) en de Coördinatiecommissie van de Bouwplaatsen in Brussel (overeenkomstig de ordonnantie van 3 juli 2008 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg).

3.8.2 Sancties

Artikel 11 van de BBC-richtlijn verplicht sancties, voor inbreuken op de richtlijn, die doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

Artikel 10 van dit decreet voorziet sancties voor inbreuken op het recht van toegang en op het niet aanleveren van informatie, die niet in KLIP zit, naast de sancties die al in het KLIP-decreet vervat zitten. Artikel 29 van dit decreet voorziet sancties voor de andere verplichtingen uit de BBC-richtlijn, naast de sancties die al voorzien zijn in het GIPOD-decreet.

4. Afwijkingen van de BBC-richtlijn

Eenzijds behandelt artikel 12 in dit decreet iets dat niet in de BBC-richtlijn voorkomt, maar dat het doel van de Richtlijn, met name meer toegang voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken tot infrastructuur van andere netwerkexploitanten, helpt bewerkstelligen. Er zijn veel redenen waarom netwerkexploitanten de toegang kunnen weigeren (technisch ongeschikt, onveilig, ...). De BBC-richtlijn creëert vooral rechten in het voordeel van de aanbieders van elektronische communicatienetwerken. Er staan hier niet veel rechten voor de andere netwerkexploitanten tegenover. Het artikel beoogt het evenwicht te herstellen om zo ook meer bereidheid te creëren tot het delen van infrastructuur bij die andere netwerkexploitanten.

Het artikel 12 van het decreet stelt artikel 104 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven deels buiten werking wanneer een aanbieder van elektronische communicatienetwerken de infrastructuur van een andere netwerkexploitant wenst te gebruiken. Dat artikel 104 verplicht andere netwerkexploitanten immers hun leidingen op eigen kosten spanningsloos te maken bij werken aan elektronische communicatie-infrastructuur. Dit bemoeilijkt de bevoegdheid van de Vlaamse overheid om volledig gevolg te geven aan artikel 3/2 van de BBC-richtlijn, daar waar dit artikel het recht van toegang verbindt aan billijke en redelijke eisen en voorwaarden, met inbegrip van de prijs.

Overweging 18 van de BBC-richtlijn bijvoorbeeld spreekt expliciet van preventieve beveiligingsmaatregelen en openbaardienstverplichtingen die onderdeel kunnen zijn van die voorwaarden, met inbegrip van de prijs.

Anderzijds behoeven een aantal artikelen uit de BBC-richtlijn, omwille van de specifieke Vlaamse context, geen omzetting, namelijk:

- Artikel 3/1 van de BBC-richtlijn bepaalt dat netwerkexploitanten het recht hebben om toegang te verlenen tot hun fysieke infrastructuur. Niets in de bestaande Vlaamse wetgeving verhindert dit recht. Het staat netwerkexploitanten steeds vrij hierover te onderhandelen.
- Artikel 3/6 van de BBC-richtlijn bepaalt dat het recht van toegang niet raakt aan het eigendomsrecht van de eigenaar van de fysieke infrastructuur of aan het eigendomsrecht van derden, zoals landeigenaars of eigenaars van private eigendom. Dit wordt gevrijwaard door artikel 16 van de Grondwet, waar de Vlaamse decreetgever maar onder strikte voorwaarden kan van afwijken.
- Artikel 5/1 van de BBC-richtlijn bepaalt dat netwerkexploitanten het recht hebben te onderhandelen met elektronische communicatieoperatoren (zowel openbare als niet-openbare) over de coördinatie van hun civiele werken. Dit recht wordt nu al verzekerd door het GIPOD-decreet.

4. BESPREKING VAN HET ADVIES VAN DE SERV

De SERV formuleert een bedenking met betrekking tot de laattijdigheid van de omzetting.

Daarnaast merkt de SERV op dat het voorontwerp van decreet terugvalt op een oude tekstversie van het samenwerkingsakkoord van 1 december 2016 tussen de federale Staat en de regionale overheden, in afwachting van een definitieve versie die rekening houdt met de opmerkingen van de Raad van State. De SERV vraagt om, waar toepasselijk, zo snel als mogelijk de definitieve tekst van het samenwerkingsakkoord in de tekst te integreren met het oog op het vrijwaren van de rechtszekerheid. Een nieuwe aangepaste versie van het samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd op het Overlegcomité van 28 juni 2017 en ondertekend door alle partijen op 14 juli 2017. Alle data zijn hieraan aangepast in het ontwerp van decreet.

5. BESPREKING VAN HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De bespreking van het advies volgt hierna per randnummer.

2. Het advies over de strekking van het voorontwerp behoeft geen verdere toelichting.

3. Dit punt behoeft evenmin verdere toelichting.

4. De Raad van State merkt in verband met artikel 6 op dat de Vlaamse overheid in beginsel niet bevoegd is om een informatieplicht in te voeren voor infrastructuur, waarvan de regeling tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. In het bijzonder gaat het over het feit dat artikel 6 deze plicht invoerde voor alle elektronische-communicatieoperatoren, zijnde de 'elektronische-communicatieoperatoren in ruime zin'. Dit artikel is aangepast ten gevolge van de opmerking van de Raad van State. De plicht geldt enkel voor de 'elektronische-communicatieoperatoren in enge zin', operatoren die volledig onder de Vlaamse bevoegdheid vallen.

5. De Raad van State stelt dat artikel 12 niet vereist is voor de omzetting van de BBC-richtlijn en de gegeven motivering uit de oorspronkelijke tekst alleen een rechtvaardiging kan zijn voor het tweede lid van artikel 104, maar niet voor het gehele artikel 104. De Raad van State betwijfelt daarbij ook dat de weerslag op de federale bevoegdheid marginaal is, ofschoon de ontworpen regeling beperkt is tot een situatie van medegebruik.

Met betrekking tot dit laatste punt moet echter opgemerkt worden dat de federale regeling met het eerste en tweede lid van artikel 104 op haar beurt ontegensprekelijk een aanzienlijke impact heeft op de netwerkexploitanten, waar Vlaanderen voor bevoegd is, nu de kosten voor een storing (tweede lid van artikel 104), veroorzaakt door een elektronische communicatieoperator, en de kosten voor veiligheidsmaatregelen (eerste lid van artikel 104) volledig ten laste komen van die netwerkexploitanten. Daarenboven bemoeilijkt dit artikel de bevoegdheid van de Vlaamse overheid om volledig gevolg te geven aan artikel 3/2 van de BBC-richtlijn, daar waar dit artikel het recht van toegang verbindt aan billijke en redelijke eisen en voorwaarden, met inbegrip van de prijs. Overweging 18 van de BBC-richtlijn bijvoorbeeld spreekt expliciet van preventieve beveiligingsmaatregelen en openbardienstverplichtingen die onderdeel kunnen zijn van die voorwaarden, met inbegrip van de prijs:

“Afhankelijk van de omstandigheden kunnen verschillende elementen van invloed zijn op de voorwaarden die gelden voor het verlenen van toegang, waaronder: aanvullende onderhouds- en aanpassingskosten; preventieve veiligheidsmaatregelen die nodig zijn om negatieve gevolgen voor de veiligheid, de beveiliging en de integriteit van het netwerk te beperken; specifieke aansprakelijkheidsregelingen in geval van schade; het gebruik van overheidssubsidie die is verleend voor de aanleg van infrastructuur, met inbegrip van de specifieke eisen en voorwaarden die verbonden zijn aan deze subsidie of die zijn bepaald op grond van de nationale regelgeving in overeenstemming met het Unierecht; het vermogen om infrastructuurcapaciteit te leveren of te bieden teneinde aan openbardienstverplichtingen te voldoen; beperkingen op grond van nationale bepalingen ter bescherming van het milieu, de volksgezondheid, de openbare veiligheid of om stedenbouwkundige of planologische redenen.”

Daarenboven ontbreekt elke bepaling die elektronische communicatieoperatoren, naar het voorbeeld van het eerste lid van artikel 104, op hun beurt verplicht om alle maatregelen te nemen, die noodzakelijk zijn om een nadelige invloed op de goede werking van de reeds aanwezige energie-infrastructuur te vermijden. Hierdoor wordt er een onevenwichtige last gelegd op de netbeheerders.

De Raad van State merkt terecht op dat het spanningsloos maken van de andere infrastructuur vaak een essentiële voorwaarde zal zijn om medegebruik mogelijk te maken. Het is niet de bedoeling met dit ontwerp van decreet dit onmogelijk te maken, maar wel om de kosten die hiermee gepaard gaan onderdeel te maken van de redelijke eisen en voorwaarden verbonden aan het recht van toegang, die de elektronische communicatieoperatoren moeten respecteren.

Om de vereiste van ‘spanningsloos’ maken niet in het gedrang te brengen is de wijziging van artikel 104 uit de vorige versie aangepast in die zin dat alleen geraakt wordt aan de regeling rond de kosten.

Het derde lid van artikel 104 moet in geval van medegebruik in zijn geheel buiten werking worden gesteld. Dit derde lid stelt dat *“de eigenaar of rechthebbende van een goed alle maatregelen moet nemen om, zonder hinder, de werken te laten uitvoeren aan de kabels, bovengrondse lijnen en bijbehorende uitrustingen”*. Het valt immers te betwijfelen dat de federale wetgever bevoegd is om een dergelijke bepaling ook te stellen voor het gebruik van het gewestelijk openbaar domein en de wegen. Te meer daar artikel 40, § 1, van het Programmadecreet van 18 december 1992 expliciet stelt : *« Het privaat gebruik van het domein van de wegen en hun aanhorigheden ressorterend onder het beheer van het Vlaamse Gewest, van de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeekering en de dijken kan worden toegestaan met een vergunning »*. M.a.w. het gewest kan daarbij de voorwaarden stellen die zij nuttig acht.

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (bv. arrest nr. 8/2016) vloeit immers voort dat de federale wetgever de bevoegdheden van de gewesten zoals vastgelegd in artikel 6, § 1, X, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, schendt in zoverre die regeling ook geldt voor het gebruik van het openbaar domein dat met die bevoegdheden is verbonden. Het komt volgens het Hof aan de

gewesten toe, wanneer zij openbare werken van algemeen belang willen uitvoeren binnen de bevoegdheden die de bijzondere wet hen toekent, om bv. de kostenverdeling tussen de domeinbeheerder en de nutsmaatschappijen te bepalen en om daarbij de noodwendigheden van het algemeen belang af te wegen tegen de belangen van de nutsmaatschappijen. De gewesten zijn immers conform artikel 6, § 1, X bevoegd voor de wegen en hun aanhorigheden, de waterwegen en hun aanhorigheden, de havens en hun aanhorigheden, de zeekering, de dijken en het juridisch stelsel van de land- en waterwegen, welke ook de beheerder ervan zijn, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de NMBS, en dit moet volgens het Hof in de meest brede zin worden beschouwd.

Conform artikel 9 van de federale Gaswet heeft de houder van een vervoervergunning het recht alle werken uit te voeren, onder, op of boven het openbaar domein, die nodig zijn voor de oprichting, de werking en het onderhoud in goede staat van de gasvervoerinstallaties. Het Hof stelde (nr. 144/2009) hieromtrent dat indien die bepaling inhield dat de federale wetgever het de decreetgever onmogelijk zou maken het privaat gebruik van het openbaar domein voor het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen aan een vergunningsplicht/voorwaarden te onderwerpen, de federale wetgever met de voormelde bepaling de uitoefening van de gewestelijke bevoegdheid op grond van het voormelde artikel 6, § 1, X, eerste lid, 1°, 2°, 4° en 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 onmogelijk zou maken. M.a.w. een principieel gebruiksrecht kan, maar wel onder de voorwaarden die door de gewesten worden bepaald. Het derde lid, daar waar het de eigenaar verplicht alle maatregelen te nemen om 'zonder hinder' de werken te laten uitvoeren, vormt potentieel een inbreuk op deze gewestelijke bevoegdheid.

6. Dit punt, dat de bevoegdheid van de Vlaamse overheid bevestigt voor de beroepsregeling voor het Marktenhof, behoeft geen verdere toelichting.

7. De schrijfwijze van "elektronische communicatie" in combinatie met een ander woord werd in alle teksten aangepast aan de opmerking van de Raad van State.

8.1. De Raad van State merkt in verband met artikel 8 en 25, §2, tweede lid, op dat de vrijstelling voor kritieke infrastructuur, overeenkomstig de BBC-richtlijn, met redenen moet worden omkleed, dat de belanghebbende partijen in de gelegenheid moeten worden gesteld om opmerkingen te maken en dat deze vrijstellingen aan de Commissie moeten worden meegedeeld. Artikel 4/3 van de BBC-richtlijn, dat toelaat toegang tot infrastructuur te weigeren omwille van de integriteit en veiligheid van kritieke nationale infrastructuur, omvat niet deze vereisten. Informatie over deze infrastructuur is niet zinvol als deze vrijgesteld is van de toegangsplicht. Deze motivering zal meegedeeld worden aan de Commissie. Alle belanghebbende partijen zijn meerdere malen geraadpleegd over de gehele ontwerp tekst:

- De nutssectoren die zetelen in de GRB-raad en Vlaamse raad voor netwerkbeheerders (VRN) (Proximus, Telenet, Elia, Fluxys, PIDPA, Watergroep, TMVW-Farys, Aquafin, Eandis, Infrac, Integan) op 4/12/15 en 22/02/16;
- Enkele andere (Confederatie Bouw, Bouwunie, Ori en De Lijn) kregen op 24/03/16 finaal nog de kans om feedback te geven.

8.2. De Raad van State merkt in verband met artikel 20 op dat een vrijstelling voor werken met een oppervlakte van minder dan 50m², overeenkomstig de BBC-richtlijn, met redenen moet worden omkleed, dat de belanghebbende partijen in de gelegenheid moeten worden gesteld om opmerkingen te maken en dat deze vrijstellingen aan de Commissie moeten worden meegedeeld.

Het GIPOD-project wordt aangestuurd door een GIPOD-bestuurscomité waarin de belangrijkste sectoren zijn vertegenwoordigd (netbeheerders, Agentschap Wegen en Verkeer, gemeenten, De Lijn).

Bij de opmaak van het GIPOD-decreet werd ter voorbereiding een RIA (Reguleringsimpactanalyse) opgemaakt.

In de nutsaanleg worden klassiek de werken onderverdeeld in 3 categorieën; deze opdeling is onder meer gebaseerd op de code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen:

Categorie 1 : werken met een geplande inname groter dan 50m²

Categorie 2 : werken met een geplande inname tussen 3 en 50m²

Categorie 3: werken met een geplande inname kleiner dan 3m²

Een onderzoek werd uitgevoerd om de impact van de verschillende scenario's af te wegen.

Voor de datacollectie die gediend heeft als input voor deze RIA werden de doelgroepen bevraagd via twee kanalen:

- Via een online survey waarbij een groot aantal belanghebbenden werd bevraagd. Zowel de diensten van 308 gemeenten, als de 250 potentiële Kabel –en Leidingbeheerders, als de betrokken diensten bij AWV, De Lijn en AGIV werden aangeschreven. Uit de steekproef van deze 951 potentiële respondenten heeft de survey:
  - o 289 mensen bereikt wat neerkomt op +/- 30%;
  - o Na correctie van de incomplete of niet afgeronde surveys komt dit op 199 respondenten of 20%.
- Via 19 face-to-face interviews met een beperktere selectie van belanghebbenden.

Wanneer gevraagd naar het gebruik van de gegevens met betrekking tot de verschillende soorten inname van het openbaar domein bleek dat vooral het ingeven van de werken van categorie 1 en synergieaanvragen (beide 24%) als de grootste toegevoegde waarde worden gezien.

Werken van de categorie 3 worden door de betrokken actoren niet als toegevoegde waarde beschouwd omdat zij zeer frequent en onregelmatig voorkomen waardoor tijdige ingeving moeilijk wordt. Daarnaast gaat het meestal om dringende herstellingen die meteen behandeld worden. De werven van werken categorie 3 (<3m²) vallen hoofdzakelijk onder de categorie onderhoud en herstellingen van bestaande infrastructuur.

In de RIA werd geopteerd om in eerste instantie alleen werken van categorie 1 verplichtend te maken. De verplichting tot invoer in GIPOD is van kracht sinds 1 juli 2016.

Deze motivering zal meegedeeld worden aan de Commissie. Alle belanghebbende partijen zijn daarenboven meerdere malen geraadpleegd over de gehele ontwerp tekst van dit decreet:

- De nutssectoren die zetelen in de GRB-raad en Vlaamse raad voor netwerkbeheerders (VRN) (Proximus, Telenet, Elia, Fluxys, PIDPA, Watergroep, TMVW-Farys, Aquafin, Eandis, Infrac, Integan) op 4/12/15 en 22/02/16;
- Enkele andere (Confederatie Bouw, Bouwunie, Ori en De Lijn) kregen op 24/03/16 finaal nog de kans om feedback te geven.

8.3. Omdat de informatieplicht over bovengrondse infrastructuur buiten het KLIP-decreet geregeld wordt, is artikel 13 van het KLIP-decreet niet van toepassing. Dit artikel 13 bepaalt dat alle verkregen informatie alleen gebruikt mag worden voor de uitvoering van de verplichtingen in het kader van het KLIP-decreet. Om de plicht ter bescherming van de vertrouwelijkheid en van handels- en bedrijfsgeheimen uit artikel 4/8 van de BBC-richtlijn om te zetten is, zoals de Raad van State terecht opmerkt, een extra bepaling nodig. Dit is verwerkt in het laatste lid van artikel 6..

9. De Raad van State maakt een opmerking over de herwerking van het Samenwerkingsakkoord. De verwijzingen naar de datum van het Samenwerkingsakkoord in het ontwerp van decreet is ondertussen aangepast.

10. De delegatie aan de Vlaamse Regering wordt, in navolging van de opmerking van de Raad van State in die zin, weggelaten in artikel 6, vierde lid, van het voortonwerp van decreet.

11. In het eerste lid van artikel 10 wordt de tekstuele aanpassing door de Raad van State doorgevoerd.

12. De Raad van State vraagt zich af hoe het bestuur dat de geldboete kan opleggen, kennis zal krijgen van de beslissing van de IGB of van de gerechtelijke instantie. Er is een extra lid toegevoegd aan artikel 10 en artikel 29, dat de kennisgeving regelt voor wat betreft de gerechtelijke instanties. Een zelfde bepaling voor beslissingen van het IGB is overbodig omdat er twee leden voor Vlaanderen zetelen in de IGB en artikel 8, §4 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de IGB slechts rechtsgeldig kan beslissing o.a. wanneer minstens één lid aanwezig is van het gewest, waar het geschil zich voordoet. Volgens artikel 26 van dit decreet maken deze twee leden van de IGB ook deel uit van de geschillencommissie, opgericht in het kader van het GIPOD-decreet.

13. Er is een derde paragraaf toegevoegd aan artikel 11, die voorziet in een beroepsmogelijkheid in volle rechtsmacht bij de Raad van State tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete, zoals gevraagd door de Raad van State.

14. Paragraaf 2, derde lid van artikel 11 is gewijzigd, zoals voorgesteld door de Raad van State, in die zin dat nu alleen de relevante bepalingen uit deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing zijn.

Voor de gelijkaardige bepaling in het GIPOD-decreet is een nieuw artikel 22 ingevoerd, waarbij artikel 16, §3, in dezelfde zin wordt aangepast. Dit kan immers niet opgelost worden via het nieuwe artikel 16/8 van dit decreet, omdat dat artikel alleen een verwijzing bevat naar artikel 16, §3, van het GIPOD-decreet.

15. De bepaling dat het KLIP-decreet van 14 maart 2008 voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2014/61/EU, wordt artikel 1/1 van het KLIP-decreet en niet artikel 2, §3, zoals voorzien in de oorspronkelijke tekst, in navolging van het advies van de Raad van State. Hierdoor wisselen artikel 14 en 15 uit de oorspronkelijke tekst van plaats.

16. De nummering in artikel 20 van de invoeging van punt 7°/1 en 7°/2 is gecorrigeerd, zoals voorgesteld door de Raad van State.

17. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad van State wordt de verwijzing naar artikel 22 in artikel 24 van het ontwerp van decreet vervangen door een verwijzing naar artikel 20.

18. De aanpassing, voorgesteld door de Raad van State, wordt doorgevoerd in artikel 26.

19. In het nieuw ingevoegde artikel 16/4, §1, ingevoegd bij artikel 27 van het ontwerp van decreet, wordt op vraag van de Raad van State verduidelijkt dat het gaat om een van de partijen, betrokken bij het geschil, die een verzoek bij de geschillencommissie kan indienen.

20. De Raad van State vraagt in haar advies naar de verhouding tussen de procedure voor de geschillencommissie en een eventuele procedure voor de rechtbank. Voor deze kwestie is contact opgenomen met de Europese Commissie, die antwoordde dat de onderlinge verhouding tussen beide procedures tot de vrijheid van de lidstaten behoort. In navolging van de suggestie van de Raad van State is toegevoegd dat de procedure voor de geschillencommissie voorrang heeft op een eventuele gerechtelijke procedure. Dit lijkt het meest logisch omdat de procedure voor de geschillencommissie een kortere, eenvoudigere procedure is.

21. De Raad van State merkt op dat niet voorzien is wat er moet gebeuren als de tweederdemeerderheid niet bereikt wordt. Een dergelijke regeling is ook niet voorzien in het

samenwerkingsakkoord, dat eveneens voorgelegd werd aan de Raad van State. In haar advies 60.720/VR van 31 januari 2017 over dit samenwerkingsakkoord maakte de Raad van State hier geen opmerking over. Voor de geschillencommissie in het kader van het GIPOD-decreet is het, in tegenstelling tot de IGB, daarenboven moeilijker, als niet onmogelijk om een alternatieve oplossing te vinden, omdat de geschillencommissie in het kader van het GIPOD-decreet maar uit drie leden bestaat.

22. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State is paragraaf 2 van artikel 28 gewisseld met paragraaf 1 en verduidelijkt de nieuwe paragraaf 1 welke gegevens en stukken moeten worden opgenomen in of gevoegd bij het verzoekschrift. Daarenboven verplicht het eerste lid het verzoek in te dienen via betekeningwijzes, waarvan de datum met zekerheid kan worden vastgesteld en is een termijn bepaald om het verzoekschrift te vervolledigen met de ontbrekende stukken.

23. Paragraaf 3 van artikel 28 is meer aangepast aan de bewoording van de artikelen 5/4 en 6/4 van de BBC-richtlijn, zoals gesuggereerd door de Raad van State.

24. De tekstuele aanpassing, voorgesteld door de Raad van State, wordt doorgevoerd in het nieuwe artikel 16/5, §4, tweede lid, ingevoerd bij artikel 28 van het ontwerp van decreet.

25. De tekstuele aanpassing, voorgesteld door de Raad van State, wordt doorgevoerd in artikel 29.

26. Er is in het laatste lid van het nieuwe artikel 16/6, ingevoegd bij artikel 29 van het ontwerp van decreet, zoals gevraagd door de Raad van State, in een mogelijkheid voorzien voor het Marktenhof om de bestreden beslissing te schorsen.

27. Het nieuwe artikel 16/8, eerste lid, ingevoegd bij artikel 31 van het ontwerp van decreet, verwijst voor de procedurele bepalingen in verband met de administratieve geldboete naar artikel 16, §2 en §3 van het GIPOD-decreet, met uitzondering van het tweede lid van artikel 16, §2. Dit laatste is een correctie op de oorspronkelijke tekst naar aanleiding van een opmerking van de Raad van State.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Voor de details over de budgettaire weerslag en de antwoorden op de opmerkingen van de Inspectie van Financiën kan verwezen worden naar de nota VR/2017 3103 DOC. 0290/1BIS.

Het gunstig advies onder voorbehoud van de Inspectie van Financiën werd verleend op 13 februari 2017 (ref KDW/MVW/17/0062).

Op 20 maart 2017 werd het voorwaardelijk begrotingsakkoord (ref. DepFB/BOBFO/JV/6342) verleend.

7. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Voor de details over de weerslag op de lokale besturen kan verwezen worden naar de nota VR/2017 3103 DOC. 0290/1BIS.

8. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Voor de details over de weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten kan verwezen worden naar de nota VR/2017 3103 DOC. 0290/1BIS.

9. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Voor de bespreking van de kwaliteit van de regelgeving kan verwezen worden naar de nota VR/2017 3103 DOC. 0290/1BIS.

Er is een taal- en legistiek advies gevraagd en gekregen op 20/01/17.

10. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid en tot wijziging van diverse decreten;
- 2° de Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Geert BOURGEOIS

Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Liesbeth HOMANS

Viceminister-president en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Bijlagen:

- het goed te keuren ontwerp van decreet
- de memorie van toelichting
- omzettingstabel richtlijn -> decreet
- omzettingstabel decreet -> richtlijn
- het advies van de SERV
- het advies van de Raad van State